

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี พระพุทธบาท

แบบประเมินการรับรู้เทคนิคการสอนนักศึกษาให้เป็นนักปฏิบัติการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์

คำชี้แจง แบบประเมินนี้ 1) อาจารย์สามารถใช้ประเมินตนเองเพื่อพัฒนาเทคนิคการสอนของตนเองได้ 2) อาจารย์สามารถให้นักศึกษาประเมินพฤติกรรมการสอนของอาจารย์และนำผลการประเมินเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาการสอนรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลได้ โดยสอบถามตนเอง หรือให้นักศึกษากล่าวว่าอาจารย์มีพฤติกรรมการสอนดังต่อไปนี้มากน้อยเพียงใด

1. การสอนแบบครูเป็นแบบอย่างที่ดี

เทคนิคการสอน	บ่อยที่สุด	บ่อยมาก	ปานกลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่มีเลย
1.1 ด้านบุคลิกภาพ อาจารย์แสดงให้เห็นนักศึกษาเห็นว่าดูแลผู้ป่วยและญาติ ดังนี้					
1) เอาใจใส่ทุกปัญหาของผู้ป่วย/ญาติ					
2) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ป่วยในการดูแลสุขภาพตนเอง					
3) เห็นใจ เข้าใจผู้ป่วย/ญาติ					
1.2 การดูแลแบบองค์รวม โดยแสดงให้เห็นนักศึกษาเห็นว่าดูแลผู้ป่วยและญาติโดย					
1) ประเมินภาวะสุขภาพผู้ป่วยครอบคลุมทั้งทางร่างกาย จิตใจ และบริบทชีวิตของผู้ป่วย และครอบครัว					
2) ใช้กระบวนการพยาบาลโดยใช้แนวคิดการดูแลแบบองค์รวม					
3) ดูแลผู้ป่วย/ญาติแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ไม่ใช่ทุกคนเหมือนกันหมด					
4) ดูแลผู้ป่วยโดยยึดหลักคุณธรรมจริยธรรม					
1.3 สาธิตการให้ความรู้ทางสุขภาพ (Health education)					
1) ประเมินความรู้ ความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพของผู้ป่วยหรือญาติก่อนเสมอ หลังจากนั้นจึงให้คำแนะนำที่สอดคล้องกับบริบทของชีวิตผู้ป่วยหรือผู้รับบริการ					
2) แนะนำทางเลือกให้คนไข้ โดยที่ไม่บังคับว่าให้ทำแบบนี้ ให้ทำแบบนี้ โดยบอกข้อดี ข้อเสีย และให้ผู้ป่วย/ญาติเลือกปฏิบัติเอง					
3) ให้ผู้ป่วยเสนอข้อคิดเห็น ต่อรอง หรือมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้					
4) ไม่แนะนำผู้ป่วยด้วยคำแนะนำที่เหมือน ๆ กันหมดทุกคน เหมือนกับตำราที่นักศึกษาอ่านมา ให้นักศึกษาคิดถึงว่าผู้ป่วย					

แต่ละคนมีความแตกต่างกัน					
5) ใช้ภาษาในการสื่อสารที่ง่ายต่อการเข้าใจ ไม่ใช่คำศัพท์ที่ยากที่ผู้ป่วยหรือญาติ ผู้ดูแลฟังแล้วไม่เข้าใจ					
6) สังเกต สีหน้า การแสดงความเข้าใจของผู้ป่วยหรือญาติที่มีต่อคำแนะนำที่ให้					
7) ให้ผู้ป่วยสรุปความรู้ที่สอนโดยให้ผู้ป่วยหรือญาติทบทวนความรู้เพื่อจดจำความรู้ให้สามารถนำไปใช้ได้					

2. การสอนแบบสะท้อนการเรียนรู้ (Reflective learning)

เทคนิคการสอน	บ่อยที่สุด	บ่อยมาก	ปานกลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่มีเลย
2.1 สะท้อนการเรียนรู้ก่อนการฝึกปฏิบัติ ดังนี้					
1) ตรวจสอบ (Check-in) ความรู้ที่จำเป็นต้องใช้ก่อนการฝึกปฏิบัติงาน					
2) ติดตามความรู้ที่มอบหมายให้ไปศึกษาค้นคว้าในวันที่ผ่านมา					
2.2 สะท้อนการเรียนรู้ระหว่างการฝึกปฏิบัติงาน ดังนี้					
1) กล่าวชื่นชมความถูกต้องของการปฏิบัติการพยาบาลของนักศึกษาพยาบาลเป็นรายบุคคล					
2) จดจำสังเกตพฤติกรรมในการให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ของนักศึกษา ได้แก่ การเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย/ญาติ					
2.3 สะท้อนการเรียนรู้หลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละวัน ดังนี้					
1) นำข้อมูลที่สังเกตเห็นจากพฤติกรรมในการเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจคนไข้/ญาติของนักศึกษามาใช้เป็นสถานการณ์สำคัญในการประชุมปรึกษาหลังสิ้นสุดการฝึกปฏิบัติงานในแต่ละวัน					
2) ให้นักศึกษาเล่าประสบการณ์ทางอารมณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างการพยาบาลผู้ป่วย					
3) ให้นักศึกษาเล่าการเรียนรู้ที่ได้รับจากประสบการณ์ที่เล่าให้ฟัง					
4) ให้นักศึกษาจดจำประสบการณ์ทางอารมณ์ที่เกี่ยวข้องกับการเอาใจใส่ ความเห็นอกเห็นใจผู้ป่วย/ญาติที่ได้จากการฝึกปฏิบัติงานว่าเป็นประสบการณ์ที่สำคัญต่อการเรียนรู้ของนักศึกษา					
5) ให้คำชื่นชม จดจำความรู้สึกที่เป็นความสำเร็จของนักศึกษาที่เกิดขึ้นกับตนเอง กับผู้ป่วย/ญาติ					
6) สอบถามความรู้ใหม่ที่ได้จากการปฏิบัติงาน เช่น ถามว่า “วันนี้ได้อะไรใหม่ ๆ ที่แตกต่างจากที่ตนเองได้เรียนมาก่อน หรือที่เรียนในภาคทฤษฎีไม่ชัดแล้วเรามาดูเห็นชัดตรงนี้”					
7) ปรับทัศนคติของนักศึกษาให้เห็นความเปลี่ยนแปลงของตนเอง อะไรไม่ได้ แต่ตอนนี้ทำได้เป็นอย่างดี					

3. การนิเทศสอนงาน (Coaching)

เทคนิคการสอน	บ่อยที่สุด	บ่อยมาก	ปานกลาง	นานๆ ครั้ง	ไม่มีเลย
3.1 การแนะนำ ดังนี้					
1) สอนวิธีการทำให้ผู้ป่วย/ญาติไว้วางใจ					
2) ชี้ให้นักศึกษาเห็นว่าผู้ป่วยไม่ใช่แค่ทุกข์ทางกาย แต่เป็นทุกข์ทางใจ ให้เห็นว่าปัญหาทางกายและทางจิตมีความสัมพันธ์กัน					
3) ชี้ให้เห็นว่าต้องมีความละเอียดอ่อนทางวัฒนธรรม ต้องพูดขออนุญาต และพูดขอโทษเมื่อต้องเปิดเผยส่วนของร่างกาย ผู้ป่วยที่รู้สึกอาย ปิดม่าน กันม่านเพื่อให้ความเป็นส่วนตัว					
4) ชี้ให้นักศึกษาเห็นว่าการดูแลไม่ใช่ดูแลแต่ผู้ป่วย แต่ให้ดูแลญาติที่เป็นผู้รับภาระผู้ป่วยด้วย					
3.2 การช่วยเหลือ ดังนี้					
1) ชี้ชวน และเชียร์ให้นักศึกษาปฏิบัติการพยาบาล โดยอาจารย์คิดเสมว่านักศึกษาแต่ละคนมีความแตกต่างกัน เรียนรู้ได้แตกต่างกัน					
2) ช่วยนักศึกษาประเมินภาวะสุขภาพของผู้ป่วยให้ครอบคลุม และถูกต้อง					
3.3 การแก้ปัญหาให้ ดังนี้					
1) ชี้ให้เห็นวิธีการปฏิบัติเพื่อปกป้องสิทธิผู้รับบริการ โดยชี้ให้นักศึกษาเห็นในระหว่างการปฏิบัติงาน					
2) ให้ข้อมูล feedback ทางบวกกับนักศึกษาเพื่อให้นักศึกษารับรู้พฤติกรรมทำให้บริการด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ เช่น เห็นอกเห็นใจ เอาใจเขามาใส่ใจเรา เป็นต้น					
3) ตรวจสอบกิจกรรมการพยาบาล พิจารณาให้สอดคล้องกับบริบท หรือวิถีชีวิตของผู้ป่วย ไม่เขียนลอกเหมือนตำราที่นักศึกษาอ่าน					
3.4 การพัฒนา ดังนี้					
1) ส่งเสริมให้เรียนรู้การพัฒนาตนเองโดยให้แต่ละคน ค้นหาจุดเด่น จุดด้อยและพัฒนานักศึกษาให้เต็มศักยภาพของนักศึกษา					
2) ส่งเสริมให้นักศึกษากำหนดเป้าหมายการพยาบาลที่สามารถวัดได้จริง สอดคล้องกับมาตรฐานการพยาบาล หรือผลลัพธ์ที่เป็นตัวชี้วัดของนโยบายของกระทรวงสาธารณสุข					
3) ส่งเสริมให้นักศึกษาได้พัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ					

ดร. บุญสืบ ไสโสม พัฒนาเครื่องมือ